

**PROGRAM
WYCHOWAWCZY**

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ
im. A. FIEDLERA
w RYCHWALE**

**Obowiązujący od września 2008 r.
(na okres 3 lat)**

LATA 2008-2010

1. Cel wychowania:

Wszechstronny rozwój ucznia i jego osobowości, poprzez aktywność poznawczą, twórcze myślenie, świadomość życiowej użyteczności wiedzy i otwartość na współdziałanie ze społecznością, w której przyjdzie mu żyć i pracować.

2. Założenia programowe:

Nadrzędnym celem kształcenia i wychowania jest wspomaganie wszechstronnego, harmonijnego rozwoju ucznia i osobowości pojmowanej jako integrowana całość funkcjonalna, dzięki której emocje ucznia, jego procesy poznawcze, decyzyjne i wykonawcze nie są przypadkowe. Dokonuje się ono poprzez wyposażenie i kształtowanie u uczniów różnych umiejętności, sprawności, postaw i nawyków. To okres, którym należy przygotować dziecko do roli ucznia, do życia w ustawicznie zmieniającym się świecie, do podejmowania zadań z różnych obszarów działalności człowieka, a także do uczenia się na wyższych etapach kształcenia. Szkoła powinna skupić się na intelektualnym, emocjonalnym, twórczym rozwoju uczniów. Uczeń łatwiej przyswoi sobie wiedzę, jeśli równocześnie będą zaspokojone potrzeby poznawcze, emocjonalne, jeśli będzie czuł się bezpiecznie w szkole, akceptowany przez rówieśników i nauczycieli. Szkoła, by osiągnąć cel, sukces prowokuje swoich uczniów do twórczego myślenia. Uświadamia, że chęć poznania, poszukiwania może pomóc znaleźć świat wartości w kontekście wielonarodowości oraz praw człowieka. Praca wychowawcza jest nieodłącznym elementem pracy nauczyciela i stanowi jedno z podstawowych zadań szkoły. W naszej pracy program wychowawczy związany jest z planem pracy szkoły, dostosowany do potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci, także środowiska, w którym żyjemy.

Program wychowawczy w klasach I-III realizowany jest w ramach bloków tematycznych kształcenia zintegrowanego. Realizacja odbywa się w ciągu całego roku szkolnego z podziałem na środki tematyczne i dni aktywności. W klasach IV-VI realizowany jest na lekcjach wychowawczych i blokach przedmiotowych. Odpowiednio wplecione treści wzbogacają pracę dydaktyczną, urozmaicają same zajęcia oraz wpływają na kształtowanie właściwych postaw i zachowań wśród dzieci. Szkolny program wychowawczy jest realizowany przez wszystkich nauczycieli, których działania zmierzają do wspierania rodziny w jej funkcji wychowawczej i do wykształcenia u wychowanków takich wartości jak:

- a) **Zdrowie** - opieka nauczycieli nad psychofizycznym rozwojem wychowanków.
- b) **Godność** – przygotowanie wychowanka do poszanowania siebie i drugiego człowieka; uświadamianie korzyści wynikających ze znajomości praw człowieka.
- c) **Kultura** – propagowanie zasad kultury życia w grupie i społeczeństwie; kształtowanie świadomego odbioru kultury.
- d) **Otwarcie na drugiego człowieka** – potrafi słuchać i rozumie innych ludzi.

- e) **Tolerancja** – uwrażliwienie ucznia na różnicę między ludźmi i akceptowanie ich takimi, jakimi są; kształtowanie tolerancji wobec ludzi innej kultury.
- f) **Sprawiedliwość** – rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra i zła w sytuacjach codziennych i odpowiedniej reakcji na nie.
- g) **Wartości patriotyczne** – rozwijanie postaw patriotycznych i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym i publicznym, włączenie rodziców do współdziałania w procesie dydaktycznym.
- h) **Rodzina, życie rodzinne** – przygotowanie ucznia do życia w rodzinie i pełnienie w niej ról życiowych; poszerza wiedzę na temat historii, kultury, tradycji najbliższego środowiska, regionu, kraju oraz innych państw.

3. Czas realizacji:

Program będzie realizowany przez trzy kolejne lata począwszy od września 2008 do czerwca 2010 roku z możliwością modyfikacji w zależności od zaistniałych potrzeb i sytuacji.

4. Odbiorcy programu:

Uczniowie Szkoły Podstawowej im. A. Fiedlera w Rychwale.

5. Metody i formy:

- a) metody pracy z uczniem : gry i zabawy, dyskusje na forum grupy, scenki rodzajowe, twórczość dzieci (artystyczna, plastyczna, techniczna, muzyczna, teatralna, literacka itp.), drama, wycieczki tematyczne, turystyczno-krajoznawcze, rajdy, biwaki,
- b) formy pracy z uczniem: praca w zespołach, praca w grupach, praca indywidualna,
- c) metody pracy z rodziną ucznia: pedagogizacja rodziców w zakresie potrzeb dziecka z uwzględnieniem okresu rozwojowego, wycieczki tematyczne, turystyczno-krajoznawcze, współpraca w przygotowaniu różnych imprez klasowych,
- d) rozwijanie działalności samorządu szkolnego: rozwijanie samorządności uczniów, wyrabianie poczucia odpowiedzialności za prawidłowe funkcjonowanie szkoły, rozwijanie inicjatywy uczniowskiej, wyrabianie poczucia wartości i przydatności indywidualnego i grupowego działania na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej, poznanie i upowszechnianie praw i obowiązków ucznia.

6. Narzędzia ewaluacyjne:

- a) ankiety i ich opracowane wyniki przechowywane są przez rok u pedagoga szkolnego,
- b) wychowawcy klas zobowiązani są do opracowania na każdy rok szkolny klasowych planów wychowawczych, które są przechowywane u dyrektora szkoły.

7. Prowadzenie i realizatorzy:

Są to nauczyciele i pracownicy szkoły oraz pracownicy instytucji wspierających i wspomagających szkołę w jej zadaniach wychowawczych.

8. Współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym:

W ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym szkoła oczekuje od niżej wymienionych instytucji i organizacji wspierających proces dydaktyczno-wychowawczy pomocy w wykonaniu zadań.

9. Tematyka zajęć dla klas I, II, II, IV, V, VI

Program pracy wychowawczej dla uczniów klas I

Hasło tematyczne: Poznajemy siebie i tworzymy wspólnotę klasową

Lp.	Cele szczegółowe	Zadania	Odpowiedzialni	Sposób realizacji	Ewaluacja
1.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> - zna imiona koleżanek i kolegów z klasy, - łatwo nawiązuje kontakty interpersonalne, - ma poczucie więzi między członkami zespołu klasowego, - jest tolerancyjny i szanuje odmienność innych, - niesie pomoc i wykazuje życzliwość w trudnych sytuacjach.	Poznanie koleżanek i kolegów - „Co nas łączy, a co wyróżnia?”	Wychowawca, nauczyciele uczący, uczniowie	- Zabawy integracyjne, -uroczystości klasowe, - wycieczki.	Informację zwrotną otrzymamy poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - obserwację zachowań uczniów podczas zajęć szkolnych, uroczystości klasowych i szkolnych, - analizę kart osiągnięć z zakresu treści programowych dla klas I, - analizę prac plastycznych uczniów, - analizę wyników

					konkursów, - wyciągnięcie wniosków z rozmów z rodzicami i nauczycielami uczącymi.
2.	Uczeń: - wspólnie z wychowawcą i zespołem klasowym opracowuje zasady dobrego zachowania - używa zwrotów grzecznościowych, - dba o kulturę języka, - wykazuje troskę o mienie społeczne i osobiste, - aktywnie i kulturalnie uczestniczy w imprezach klasowych i szkolnych.	Klasa to my - normy, reguły, zasady	Wychowawca, nauczyciele uczący, uczniowie, pedagog, rodzice	-Kontakty klasowe, - gry, - zabawy „wchodzenie w rolę”, - konkursy.	Informację zwrotną otrzymamy poprzez: - obserwację zachowań uczniów podczas zajęć szkolnych, uroczystości klasowych i szkolnych, apeli, przerw. - analizę kart osiągnięć z zakresu treści programowych dla klas I, - analizę prac plastycznych uczniów, - analizę wyników konkursów, - wyciągnięcie wniosków z rozmów z rodzicami i nauczycielami uczącymi.
3.	Uczeń: - dba o ład, porządek i estetykę swojego otoczenia, - prowadzi zdrowy i higieniczny tryb życia, - wykazuje odpowiedzialną postawę w sytuacjach zagrażających życiu i bezpieczeństwu, - potrafi wykazać wrażliwość na problemy związane z ochroną środowiska.	Zdrowo i bezpiecznie spędzamy czas	Wychowawcy, nauczyciele uczący, uczniowie, pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny	-Wycieczki tematyczne, - spotkanie z pielęgniarką, - spotkanie z policjantem, - wystawy prac plastycznych - apele, - konkursy, - scenki rodzajowe	Informację zwrotną otrzymamy poprzez: - obserwację zachowań uczniów podczas zajęć szkolnych, uroczystości klasowych i szkolnych, apeli, przerw, - analizę kart osiągnięć z zakresu treści programowych dla klas I, - analizę prac plastycznych uczniów,

					- analizę wyników konkursów, - wyciągnięcie wniosków z rodzicami i nauczycielami uczącymi.
--	--	--	--	--	---

Program pracy wychowawczej dla uczniów klas II

Hasło tematyczne: Działam w grupie i odpowiadam za nią

Lp.	Cele szczegółowe	Zadania	Odpowiedzialni	Sposób realizacji	Ewaluacja
1.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> - wie w jaki sposób odnosić się do rówieśników, - trafnie dobiera słownictwo, - jest asertywny, - chętnie i aktywnie uczestniczy w pracy grupy, - czuje się odpowiedzialny za zachowanie ładu i porządku wokół siebie, - umie współpracować z innymi podczas zabaw, - przestrzega przyjętych norm postępowania. 	Jestem w grupie- współdziałanie z innymi członkami grupy	Wychowawca, nauczyciele uczący, uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> - ustalenie kontraktu klasowego, - drama, - prace plastyczne, - wystawa prac plastycznych, - gry i zabawy, -uroczystości klasowe, szkolne, - wycieczki 	<ul style="list-style-type: none"> - obserwacja zachowań uczniów, - rozmowa z uczniami i rodzicami, -analiza prac plastycznych, analiza kart osiągnięć
2.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> - przestrzega ustalonych zasad i reguł, - zna wartość koleżeństwa i przyjaźni w życiu 	Współzawodnictwo i odpowiedzialność grupowa	Wychowawca, nauczyciele uczący, uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> - gry i zabawy, - konkursy, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyniki gier, konkursów, - obserwacja zachowań, - rozmowy z rodzicami

	<p>każdego człowieka,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady zachowań koleżeńskich, - potrafi godnie znieść porażkę, - rozumie istotę współzawodnictwa w grach, zabawach, pracach grupowych, - dokonuje samooceny i oceny innych, - panuje nad swoimi emocjami. 				
--	---	--	--	--	--

Program pracy wychowawczej dla uczniów klas III

Hasło tematyczne: Umiem zachowywać się w różnych sytuacjach

Lp.	Cele szczegółowe	Zadania	Odpowiedzialni	Sposób realizacji	Ewaluacja
1.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przestrzega ustalonych reguł i zasad, - zna wartość koleżeństwa i przyjaźni dla każdego człowieka, - panuje nad swoimi emocjami 	Odpowiadam za własne czyny	Wychowawca, nauczyciele uczący, uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> - Gry i zabawy, - zabawy integracyjne 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza kart obserwacji, - obserwacja zachowań, - wyciąganie wniosków z rozmów z rodzicami i nauczycielami
2.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obiektywnie dokonuje samooceny i oceny innych, - jest tolerancyjny i szanuje odmienność innych, - radzi sobie w sytuacjach trudnych i stresowych 	Umiem ocenić siebie i innych	Wychowawca, nauczyciele uczący, uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrakt klasowy, - drama, - imprezy szkolne, klasowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza kart obserwacji, - obserwacja zachowań, - wyciąganie wniosków z rozmów z rodzicami i nauczycielami
3.	Uczeń:	Dbam	Wychowawca,	-Gry	- Obserwacja

	<ul style="list-style-type: none"> - dba o porządek, ład i estetykę swojego otoczenia, - wykazuje wrażliwość na problemy związane ze środowiskiem, - dba o własne zdrowie, ciało i sprawność fizyczną 	o środowisko przyrodnicze	nauczyciele uczący, uczniowie, pielęgniarka szkolna	<ul style="list-style-type: none"> i zabawy, - wycieczki tematyczne, - konkursy plastyczne, - apele 	<ul style="list-style-type: none"> zachowań uczniów, - wyniki konkursów
4.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szanuje symbole narodowe, - rozwija zainteresowania przeszłością i przyszłością kraju 	Ojczyzna i jej symbole	Wychowawca, nauczyciele uczący, uczniowie, rodzice	<ul style="list-style-type: none"> - Konkursy, - wycieczki, - spotkania z ciekawymi ludźmi, - apele, - prace plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - Wyniki konkursów, - obserwacja zachowań uczniów

Program pracy wychowawczej dla uczniów klas IV

Hasło tematyczne: Moja rodzina i moje najbliższe otoczenie

Lp	Cele szczegółowe	Zadania	Odpowiedzialni	Sposoby realizacji	Ewaluacja
1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczy się współżycia w społeczności klasowej. 	<p>1. Wybór samorządu klasowego.</p> <p>2. Prawa i obowiązki ucznia wynikające ze Statutu Szkoły i Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka.</p>	Wychowawca, uczniowie.	<p>1. Wybory samorządu klasowego.</p> <p>2. Przypomnienie praw i obowiązków ucznia wynikających ze Statutu Szkoły.</p>	- praca na rzecz szkoły
2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porusza się bezpiecznie na drodze. 	<p>1. Wdrażanie uczniów do przestrzegania zasad bezpieczeństwa na drogach.</p> <p>2. Przypomnienie podstawowych znaków drogowych.</p>	Wychowawca, nauczyciele uczący klasy IV, uczniowie.	<p>1. Pogadanka na temat bezpiecznego poruszania się po drogach.</p> <p>2. Wycieczka po najbliższej okolicy.</p> <p>3. Filmy dydaktyczne.</p>	- ankieta ewaluacyjna
3	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustala kontrakt współżycia w klasie, szkole i 	1. Uczniowie ustalają zasady kontraktu i respektują ich przestrzeganie.	Wychowawca, nauczyciele uczący klasy IV, uczniowie, rodzice.	<p>1. Dyskusja, praca w grupach, „burza mózgów”.</p> <p>2. Praca w grupach.</p>	- plakaty

	społeczeństwie.	2. Kształtują umiejętności komunikowania się.		3. Praca w organach szkolnych, Samorząd Szkolny.	
4	Uczeń: - troszczy się o estetykę klasy.	1. Dbanie o pomoce dydaktyczne i sprzęt szkolny. 2. Przygotowywanie aktualnych gazetek tematycznych.	Wychowawca, nauczyciele uczący klasy IV, uczniowie.	1. Poszanowanie pomocy naukowych. 2. Wykonywanie w klasie aktualnych gazetek tematycznych i dekoracji. 3. Dbanie o rośliny doniczkowe i czystość klasy.	- gazetki, konkursy tematyczne
5	Uczeń: - kształtuje postawy społeczne, moralne i patriotyczne.	1. Poznawanie legend i historii związanych z Rychwałem, Polską i Europą. 2. Rozwijanie w szkole i klasie szacunku dla symboli narodowych, tradycji i obrzędów. 3. Spotkania z przedstawicielami środowisk twórczych.	Wychowawca, nauczyciele uczący klasy IV, uczniowie, rodzice.	1. Udział uczniów w apelach i uroczystościach szkolnych. 2. Udział w spotkaniach z osobami zasłużonymi dla środowiska lokalnego.	- ilość uczniów uczestniczących aktywnie w życiu klasowym i szkolnym
6	Uczeń: - kształtuje postawy wrażliwości i społecznej tolerancji.	1. Rozwijanie poczucia solidarności. 2. Organizowanie pomocy koleżeńskiej. 3. Poszanowanie godności drugiego człowieka (akceptowanie inności).	Wychowawca, nauczyciele uczący klasy IV, uczniowie, rodzice.	1. Praca w grupach. 2. Odwiedzanie chorych kolegów. 3. Pomoc dzieciom niepełnosprawnym w różnych sytuacjach. 4. Zbiórki darów na rzecz dzieci potrzebujących.	- metody ewaluacyjne
7	Uczeń: - kształtuje postawy i umiejętności sprzyjające wykonywaniu pracy.	1. Pogłębienie rozumienia pojęcia „pracy” wśród uczniów. 2. Konsekwentne przestrzeganie norm związanych z pracą tj. obowiązkowości, odpowiedzialności, solidarności, współpracy, samokształcenia, samooceny i przedsiębiorczości. 3. Zapoznanie z pojęciem „korupcja” i sposobami walki z nią.	Wychowawcy klas IV oraz nauczyciele klas IV.	1. Pogadanka. 2. Analiza własnych wyników w nauce i zachowaniu, samoocena ucznia. 3. Pogadanka, scenki rodzajowe, dyskusja. 4. Aktywna praca w kołach zainteresowań – przygotowanie uczniów uzdolnionych do udziału w	- scenki rodzajowe, - dyskusje dydaktyczne

		4. Stwarzanie warunków do rozwoju ucznia zdolnego i słabego.		konkursach. 5. Organizowanie zajęć dodatkowych dla uczniów słabych.	
8	Uczeń: - kształtuje postawy prorodzinne, - wie o roli rodziny w życiu człowieka.	1. Poznanie historii swojej rodziny. 2. Prawa i obowiązki wszystkich członków rodziny. 3. Wzmacnianie prawidłowych relacji dziecka z rodziną. 4. Jak rozwiązywać konflikty rodzinne? 5. Tworzenie modelu szczęśliwej rodziny.	Wychowawcy klas IV oraz nauczyciele klas IV.	1. Opracowanie drzewa genealogicznego. 2. Pogadanka, dyskusja, odgrywanie ról. 3. Organizowanie wspólnych uroczystości na rzecz rodziny: „Dzień Babci”, „Dzień Dziadka”, „Dzień Matki”, „Dzień Dziecka”, „Dzień Ojca”. 4. Dyskusja i drama. 5. Drama.	- ocena przeprowadzonych imprez
9	Uczeń: - potrafi rozmawiać o zdrowiu i ekologii.	1. Wdrażanie do przestrzegania zasad higieny osobistej. 2. Uświadamianie dzieciom konieczności racjonalnego odżywiania się. 3. Kształtowanie nawyków aktywnego wypoczynku i zdrowego stylu życia (właściwa organizacja czasu wolnego). 4. Kształtowanie postaw bezpiecznego korzystania ze zdobyczy techniki (telewizja, komputer, Internet). 5. Wdrażanie do zachowań sprzyjających rozwojowi i ochronie środowiska naturalnego.	Wychowawcy klas IV oraz nauczyciele klas IV.	1. Spotkanie z pielęgniarką szkolną. 2. Przygotowanie kanapek i surówek sezonowych. 3. Gry i zabawy na świeżym powietrzu. 4. Pogadanki o szkodliwości nałogów. 5. Zajęcia z komputerem. 6. Zbieranie surowców wtórnych i porządkowanie terenu wokół szkoły w związku z akcjami „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”.	- metody ewaluacyjne
10	Uczeń: - współpracuje z rodzicami.	1. Zebrania i spotkania z rodzicami. 2. Pedagogizacja rodziców. 3. Angażowanie rodziców w sprawy klasy.	Wychowawcy klas IV oraz nauczyciele klas IV.	1. Rozmowy indywidualne i okresowe zebrania. 2. Referaty w zależności od potrzeb.	- metody ewaluacyjne

				3. Udział rodziców przy współorganizowaniu i przeprowadzaniu imprez klasowych.	
11	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywnie uczestniczy w uroczystościach klasowych i szkolnych. 	<p>1. Współorganizowanie imprez kulturalnych, turystycznych, towarzyskich, sportowych wynikających z Programu Wychowawczego Szkoły.</p>	<p>Wychowawcy klas IV oraz nauczyciele klas IV.</p>	<p>1. Dyskoteki.</p> <p>2. Wycieczki.</p> <p>3. Ogniska.</p> <p>4. Rozgrywki sportowe.</p> <p>5. Wyjścia do kina.</p> <p>6. Wyjazdy do teatru.</p> <p>7. Apele szkolne.</p> <p>8. Bal karnawałowy.</p> <p>9. Konkursy.</p>	
12	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - promuje kulturalne wzorce zachowań w szkole. 	<p>1. Wdrażanie do przestrzegania kulturalnego zachowania w szkole i poza nią:</p> <ul style="list-style-type: none"> - używanie słów grzecznościowych, - umiejętność kulturalnego rozwiązywania problemów. <p>2. Kształtowanie postaw ułatwiających dobre kontakty z ludźmi.</p> <p>3. Kształtowanie właściwego stosunku do mienia społecznego jako przejawu kultury człowieka.</p> <p>4. Organizacja i kultura wolnego czasu.</p>	<p>Wychowawcy klas IV oraz nauczyciele klas IV.</p>	<p>1. Pogadanka, scenki rodzajowe, dyskusja.</p> <p>2. Analiza własnego zachowania w odniesieniu do przyjętych kryteriów.</p> <p>3. Wykonywanie piktogramów, plakatów i gazetek dotyczących kulturalnego zachowania się w szkole.</p> <p>4. Konkurs plastyczny.</p> <p>5. Gra dramowa „decyzja należy do Ciebie”.</p>	<p>- piktogramy,</p> <p>- plakaty</p>

Program pracy wychowawczej dla uczniów klas V

Hasło tematyczne: Polska moją ojczyzną

Lp	Cele szczegółowe	Zadania	Odpowiedzialni	Sposób realizacji	Ewaluacja
1.	Poznajemy zespół klasowy. Rola rodziny w życiu człowieka.	- Poznanie siebie, środowiska klasowego i rodzinnego ucznia. - Diagnozowanie potrzeb uczniów.	wychowawcy	pogadanka, wybory do samorządu uroczystości rodzinne, np. „Dzień Babci i Dziadka”, „Dzień Matki i Ojca”.	- ankieta, - przygotowywanie scenariusza uroczystości
2.	Kształtujemy funkcjonowanie w grupie.	- Kształtowanie zainteresowania wspólnotą ludzi. - Wyrabianie przekonania o odpowiedzialności w grupie.	wychowawcy, pedagog szkolny	pogadanka	- samoocena, - umiejscowienie siebie na tle klasy
3.	Poznajemy historię i tradycję naszej szkoły.	- Poznanie sztandaru szkoły, patrona i tradycji szkoły. - Przypomnienie hymnu szkoły.	biblioteka, wychowawcy	Rozmowy kierowane, zapoznanie z ekspozycją ścienną o A. Fiedlerze, sztandarem, historią szkoły, nagrodami za osiągnięcia szkoły	- konkurs „ <i>Patron Naszej Szkoły</i> ”, - udział w Świącie Szkoły
4.	Pamiętamy o tych, którzy odeszli.	- Kształcenie szacunku dla ofiarności i braterstwa. - Poznanie miejsc pamięci narodowej w gminie Rychwał. - Wyrabianie szacunku dla zmarłych z naszej rodziny i wielkich Polaków.	wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja, rodzice	wycieczka pod pomnik poległych żołnierzy, cmentarz	- obserwacja
5.	Poznajemy i tworzymy tradycje, obrzędy i zwyczaje.	- Poznanie tradycji i obrzędów swojej okolicy i kraju. - Uczestniczenie w obyczajach swojego regionu. - Kształtowanie szacunku dla tradycji.	rodzice, wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja, instytucje kulturalne	praca w grupach, scenki, apele okolicznościowe, drama, wróżby Andrzejkowe, zabawy karnawałowe, spotkanie wigilijne	- konkursy, - aktywne uczestnictwo w życiu szkoły
6.	Poznajemy ludzi cieszących się autorytetem w	- Zapoznanie z wybitnymi osiągnięciami ludzi i ich pracą	wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja,	spotkania z ludźmi zasłużonymi dla miasta i regionu,	- przygotowanie pytań dla zaproszonych gości

	środowisku.	zawodową. - Poznanie biografii ludzi powszechnie uznanych. - Poznanie wartości, którym człowiek poświęca życie.	instytucje kulturalne	twórcami, artystami reprezentującymi nasz region w Polsce i na świecie	
7.	Znamy i szanujemy symbole polskości.	- Przypomnienie godła, flagi i hymnu Polski. - Poznanie genezy ich powstania. - Wpajanie szacunku należnego symbolom polskości.	wychowawcy, nauczyciele historii i języka polskiego, dyrekcja, bibliotekarka	referaty, gazetki okolicznościowe, apele, pogadanki	- wykonanie symboli narodowych
8.	Poznajemy wielkich Polaków.	- Poznanie biografii Polaków zasłużonych w różnych dziedzinach.	wychowawcy, nauczyciele historii, języka polskiego i muzyki, pedagog szkolny, bibliotekarka	referaty, dyskusje, wieczornice, albumy, wycieczki	- albumy tematyczne
9.	Dostrzegamy wpływ „małej” i „dużej” ojczyzny na nas samych.	- Poznanie historii państwa polskiego i własnego regionu. - Poznanie historii walk narodowowyzwoleńczych - Poznanie postaci Polaków zasłużonych dla kraju. - Kształtowanie postawy patrioty i obywatela.	wychowawcy, nauczyciele historii, języka polskiego, pedagog szkolny, bibliotekarka	albumy, wycieczki, spotkania z kombatantami, apele okolicznościowe	- gazetki ścienne, - aktywne uczestnictwo w życiu szkolnym
10.	Poznajemy piękno naszej ojczyzny.	- Poznanie pięknych zakątków kraju. - Zorganizowanie wycieczek do ciekawych miejsc. - Wyjaśnienie pojęć środowisko naturalne i ekologia.	wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, bibliotekarka	wycieczka krajoznawczo-turystyczna, wycieczka ekologiczna, apel ekologiczny	- sprawozdanie z wycieczki, - udział w akcji „Sprzątanie Świata” - zbiórka makulatury
11.	Dbamy o swoje zdrowie. Potrafimy nałogom powiedzieć <i>nie</i> .	- Dbanie o higienę ciała. - Poznanie skutków nałogów. - Kształtowanie postaw asertywnych i zdrowego stylu życia.	wychowawcy, nauczyciele WDŻR, pedagog szkolny, pielęgniarka, lekarz, pracownicy poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	drama, scenki, referaty, pogadanka z psychologiem, z pielęgniarką,	- ankieta

				spotkanie z policjantem	
12.	Zwalczamy korupcję.	- Kształtowanie postaw antykorupcyjnych.	wychowawcy, nauczyciele	spotkanie z policjantem, pogadanka	- serwis informacyjny
13.	Propagujemy przedsiębiorczość i postawy sprzyjające wykonywaniu pracy.	- Kształtowanie przedsiębiorczości. - Radzenie sobie w różnych sytuacjach życiowych. - Przestrzeganie norm związanych z pracą – obowiązkowość, odpowiedzialność, samoocena, solidarność, współpraca.	wychowawcy, nauczyciele, policjant	spotkanie z biznesmenem	- analiza wyników nauczania
14.	Propagujemy kulturalne wzorce zachowań.	- Używanie kulturalnego słownictwa. - Wyrobienie kulturalnych nawyków. - Planowanie wolnego czasu.	wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja, pracownicy szkoły, Miejski Ośrodek Kultury	konkurs na najkulturalniejszego ucznia, gazetka ścienna, konkurs na wierszyk propagujący kulturalne słownictwo, konkurs na artykuł pt. <i>Jestem z kulturą za pan brat;</i> <i>Propaguję kulturę zaczynając od siebie</i>	- kontrakt z nauczycielem, - ankieta, - samoocena ucznia, - ocena śródroczna i końcowa, - analiza wyników zachowania
15.	Bawimy się bezpiecznie, przyjemnie i kulturalnie.	- Propagowanie zasad kultury życia w grupie i społeczeństwie. - Uczestniczenie w życiu kulturalnym szkoły.	wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja, pracownicy szkoły	drama, pogadanki, wieczory klasowe, zabawy szkolne	- sposoby organizacji czasu wolnego przedstawione przez uczniów
16.	Jestem tolerancyjny <i>-co to oznacza?</i>	- Szanowanie odmienności innych ludzi, różnych kultur. - Pomaganie potrzebującym. - Integrowanie się z osobami niepełnosprawnymi.	wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja	imprezy integracyjne	- scenariusze zajęć

Program pracy wychowawczej dla uczniów klasy VI

Hasło tematyczne: Moje okno na świat

Lp	Cele szczegółowe	Zadania	Odpowiedzialni	Sposób realizacji	Ewaluacja
1.	Tworzymy dobry zespół klasowy.	<p>Kształcenie umiejętności pracy w zespole.</p> <p>Wybór samorządu klasowego.</p> <p>Przypomnienie praw i obowiązków ucznia.</p> <p>Ustalenie planu pracy zespołu klasowego.</p> <p>Uczenie samorządności i współodpowiedzialności.</p>	wychowawcy klas	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki - prezentacja Kodeksu Ucznia 	- opinia o klasie i poszczególnych uczniach
2.	Przygotowujemy ucznia do współżycia w zespole klasowym.	<p>Rozwiązywanie konfliktów w klasie.</p> <p>Dbanie i dobrą atmosferę w klasie.</p> <p>Budowanie prawidłowych relacji między uczniami.</p> <p>Organizowanie uroczystości klasowych.</p>	wychowawcy klas	<ul style="list-style-type: none"> - imprezy klasowe - dramy - dyskusje - pogadanki 	- obserwacja zachowań na imprezach klasowych
3.	Kształtujemy postawy patriotyczne.	<p>Znaczenie symboli narodowych w obecnym życiu Polaków.</p> <p>Znaczenie Świąt Narodowych w tradycji i kulturze Polaków.</p> <p>Znaczenie patriotyzmu w czasie pokoju i w czasie wojny.</p>	<p>nauczyciele języka polskiego,</p> <p>historii,</p> <p>wychowawcy klas</p>	<ul style="list-style-type: none"> - apele - gazetki okolicznościowe - wycieczki - albumy - programy telewizyjne 	<ul style="list-style-type: none"> - obserwacja zachowań na apelach - prace plastyczne - aktywne uczestnictwo w

		<p>Rola pieśni patriotycznych w życiu Polaków.</p> <p>Cmentarze – miejsce szczególnego szacunku.</p>		<p>i radiowe</p>	<p>apelach poświęconych Świętom Narodowym</p> <p>- konkursy</p>
--	--	--	--	------------------	---

4.	<p>Kształtujemy postawy wobec otaczającego świata.</p>	<p>Uwrażliwienie na potrzeby drugiego człowieka.</p> <p>Szanowanie odmienności drugiego człowieka; ludzi innych kultur i religii.</p> <p>Propagowanie postaw altruistycznych.</p> <p>Rozwijanie otwartości i tolerancji.</p>	<p>wszyscy nauczyciele</p> <p>rodzice</p>	<p>- akcje charytatywne</p> <p>-dyskusje</p> <p>-dramy</p>	<p>- obserwacja zachowań</p> <p>- wypowiedzi uczniów</p> <p>- rozmowy z rodzicami</p>
5.	<p>Wspomagamy w dokonywaniu odpowiednich wyborów.</p>	<p>Wpajamy odpowiedzialność za własny rozwój.</p> <p>Wyrabiamy umiejętność dokonywania właściwych wyborów w różnych sytuacjach życiowych.</p> <p>Uczenie zasad współżycia w grupie.</p>	<p>wychowawcy klas,</p> <p>katecheci,</p> <p>dyrekcja</p>	<p>- pogadanki</p> <p>-odczyty</p> <p>- dramy</p> <p>- gry dydaktyczne</p> <p>- drzewko decyzyjne</p> <p>- „burza mózgów”</p>	<p>- wyniki testu kompetencji</p> <p>analiza ocen z zachowania</p>

6.	Kształtujemy charaktery i dbamy o rozwój ucznia.	<p>Rozwijamy pozytywne cechy charakteru.</p> <p>Uczymy, jak zdobywać szacunek i autorytet otoczenia.</p> <p>Uczymy zasad poprawnej komunikacji.</p> <p>Wskazujemy przykłady ludzi cieszących się zaufaniem społecznym.</p> <p>Kształtujemy hierarchie wartości.</p>	wychowawcy, nauczyciele, katecheci	<p>- rozmowa z elementami dyskusji</p> <p>- spotkania z ciekawymi ludźmi</p> <p>- pogadanki</p> <p>- scenki dramatyczne</p>	<p>- analiza ocen z zachowania</p> <p>- samoocena ucznia</p>
----	--	--	--	---	--

7.	Rozbudzamy ciekawość płynącą z książek	<p>Zachęcanie do poznania ciekawej literatury.</p> <p>Korzystanie z literatury popularnonaukowej.</p> <p>Prezentowanie własnych refleksji na temat przeczytanych książek.</p> <p>Uświadomienie roli książki w życiu człowieka.</p>	nauczyciele języka polskiego wychowawcy bibliotekarki	lekcje języka polskiego lekcje wychowawcze lekcje biblioteczne	konkursy quizy
8.	Propagujemy zdrowy styl życia.	<p>Zachęcanie do aktywnego trybu życia i uprawiania sportów.</p> <p>Dbanie o higienę osobistą: skóry, włosów, paznokci.</p> <p>Przeciwdziałanie nałogom.</p>	wychowawcy pielęgniarka nauczyciele w-f pedagog	wycieczki pogadanki zajęcia pozalekcyjne	turnieje konkursy ankiety
9.	Przygotowujemy ucznia do życia w rodzinie.	<p>Kształtowanie prawidłowych relacji dziecka z rodziną.</p> <p>Poznawanie praw i obowiązków członków rodziny.</p>	wychowawcy nauczyciele katecheci	pogadanki z elementami dyskusji	ankiety albumy

		<p>Rozwiązywanie problemów w rodzinie.</p> <p>Rola rodziny w życiu człowieka.</p>			
10.	Troszczymy się o bezpieczeństwo swoje i innych	<p>Poznanie zasad bezpieczeństwa w szkole i w domu.</p> <p>Poznanie zagrożeń płynących ze świata zewnętrznego.</p> <p>Uczenie właściwego zachowania w niebezpiecznych sytuacjach.</p>	<p>wychowawcy</p> <p>policja</p> <p>nauczyciele techniki</p>	<p>spotkanie z policjantem</p> <p>lekcje techniki poświęcone przepisom ruchu drogowego</p> <p>lekcje wychowawcze</p>	
11.	Szanujemy środowisko naturalne	<p>Troska o własne środowisko w domu, w szkole, okolicy.</p> <p>Wpływ człowieka na degradację środowiska.</p> <p>Znaczenie działalności ekologicznej na rzecz środowiska.</p>	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele przyrody</p>	<p>wycieczki</p> <p>akcje</p> <p>prelekcje</p> <p>audycje telewizyjne</p> <p>przedstawienia teatralne</p>	<p>albumy</p> <p>gazetki klasowe</p> <p>akademie</p> <p>konkursy</p> <p>obserwacje uczniów i środowiska</p>
12.	Dbamy o kulturę słowa.	<p>Prezentacja różnych wzorców literackich.</p> <p>Uczenie sztuki pięknego wysławiania się.</p> <p>Uczenie zasad poprawnej komunikacji w kontaktach z drugim człowiekiem.</p>	<p>nauczyciele języka polskiego, historii, plastyki</p>	<p>prezentacje</p> <p>dramy</p> <p>rozmowy wychowawcze z uczniami</p>	<p>Ankieta dla rodziców i uczniów</p>
13.	Kształtujemy kulturalne postawy.	<p>Poznajemy cechy człowieka kulturalnego.</p> <p>Stosujemy zasady savoir-vivre nie tylko od święta.</p> <p>Uczymy poprawnego zachowania w określonych miejscach i sytuacjach.</p>	<p>wszyscy nauczyciele</p>	<p>konkursy</p> <p>prace plastyczne</p> <p>dramy</p> <p>symulacje</p> <p>gry zadaniowe</p>	<p>obserwacje</p> <p>imprezy klasowe</p>

14.	Kształtujemy postawy tolerancji i szacunku wobec drugiego człowieka.	<p>Uwrażliwiamy na potrzeby drugiego człowieka.</p> <p>Uczymy szanować odmienną kulturę i religijną.</p> <p>Rozwijamy akceptację i otwartość.</p> <p>Propagujemy postawy altruizmu.</p>	nauczyciele	rozmowy dramy akcje charytatywne	ankieta obserwacje rozmowy
-----	--	---	-------------	--	----------------------------------